

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

Μάθημα: ΙΣΤΟΡΙΑ κοινού κορμού

Ημερομηνία: 17 Μαΐου 2018

Τάξη: Α'

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες και 30 λεπτά

ΛΥΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (20 μονάδες)

Να απαντήσετε υποχρεωτικά και στις δύο (2) ερωτήσεις:

1. Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τα γράμματα της στήλης Α' και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο ορθό αριθμό της στήλης Β'.

Προσοχή: στη στήλη Β' περισεύει ένα στοιχείο.

(5X2=10 μονάδες)

Απάντηση

ΣΤΗΛΗ Α'

Α. Ερρίκος Σλήμαν

Β. Στασάνωρ

Γ. Αριστόκυπρος

Δ. Τεύκρος

Ε. Μίνωας

ΣΤΗΛΗ Β'

4. Μυκήνες

1. Κούριον

5. Σόλοι

3. Σαλαμίνα

6. Κνωσσός

2. Κίτιον

2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι ορθό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «ορθό» ή «λάθος», δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

(5X2=10 μονάδες)

Απάντηση

α) Σωστό

β) Σωστό

γ) Λάθος

δ) Λάθος

ε) Σωστό

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (45 μονάδες)

Να απαντήσετε **ΜΟΝΟ** σε **τρεις (3)** από τις τέσσερις (4) ερωτήσεις:

1. Να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

α) Έντιμη ειρήνη:

(μον. 9)

Απάντηση

διαφορετική ονομασία: Ειρήνη με τον Μέγα Βασιλέα (2 μον)

βασιλιάδες που την υπέγραψαν: Ευαγόρας και Αρταξέρξης (2 μον)

ποιο γεγονός προηγήθηκε: Πόλεμος (επανάσταση) Ευαγόρα εναντίον Περσών (2 μον)

δύο όροι συνθήκης: (1.5 για κάθε όρο)

α) Φόροι (αποζημιώσεις) που έπρεπε να πληρώσουν οι Κύπριοι στους Πέρσες

β) Εγκατάλειψη των κυπριακών πόλεων από Ευαγόρα

γ) Παραμονή Ευαγόρα ως βασιλιάς της Σαλαμίνας

β) Εξελληνισμός:

(μον. 6)

ανάλυση όρου: η μακρόχρονη διαδικασία κατά την οποία οι κάτοικοι της Κύπρου απέκτησαν ελληνικά χαρακτηριστικά ή στοιχεία από τους Μυκηναίους. (μον 2)

πού έγινε: Κύπρο

(μον. 1)

από ποιους: Μυκηναίους ή Αχαιοί

(μον. 1)

απλή αναφορά σε δύο τομείς στους οποίους παρατηρούνται στοιχεία εξελληνισμού: α) γλώσσα β) θεσμούς γ) θρησκεία δ) πολιτισμό (αρχιτεκτονική, γλυπτική, κ.α.)) τρόπο ζωής

(μον. 1 για κάθε ένα τομέα)

2. α.

Απάντηση

(μον. 6)

1) καθιέρωση χρηματικής αποζημίωσης για τους κληρωτούς άρχοντες, τους βουλευτές και λαϊκούς δικαστές - έτσι μπορούσαν να συμμετέχουν στη διακυβέρνηση του κράτους και οι φτωχοί οι οποίοι δεν μπορούσαν να εγκαταλείψουν τις εργασίες τους

2) παροχές σε δαπάνες για την πολιτιστική ανάπτυξη των Αθηναίων (θεωρικά) - με αποτέλεσμα οι πολίτες να ασχολούνται με τα κοινά.

(1.5 μονάδες η αναφορά του μέτρου και 1.5 η εξήγηση)

2. β.

(μον. 9)

Απάντηση

(α) η Χορηγία: ο χορηγός ήταν υποχρεωμένος να δώσει τα χρήματα για τη διδασκαλία ενός θεατρικού έργου.

(β) η Τριηραρχία: ο τριήραρχος είχε την υποχρέωση της συντήρησης και εξοπλισμού μιας τριήρης.

(γ) η Αρχιθεωρία: τα έξοδα της επίσημης αποστολής σε πανελλήνιες γιορτές

(δ) η Εστίαση: τα έξοδα του δείπνου μιας φυλής σε θρησκευτική γιορτή.

(ε) η Γυμνασιαρχία: τα έξοδα για την τέλεση αγώνων λαμπαδηδρομίας στα Παναθήναια

(1.5 μονάδες η αναφορά του μέτρου και 1.5 η εξήγηση)

3. α) Πολιτικός τομέας

(μον. 5) (2.5 για κάθε επίτευγμα)

1. Επεδίωκε την ανάμειξη του ελληνικού με τον ασιατικό κόσμο κάτω από μια ισχυρή διοίκηση.

2. Έκανε αποδεκτές τις τοπικές συνήθειες, τις παραδόσεις, το διαφορετικό τρόπο άσκησης της εξουσίας για κάθε λαό.

3. Διατήρησε το θεσμό των σατραπειών και ανάθεσε τη διοίκηση τους σε Έλληνες ή Πέρσες ηγεμόνες.

3. β) Πολιτιστικός τομέας

(μον. 10) (2.5 για κάθε επίτευγμα)

1. Διαδόθηκε η ελληνική γλώσσα και ο ελληνικός πολιτισμός.

2. Υιοθετήθηκαν πολιτιστικά στοιχεία από τους λαούς της Ανατολής.

3. Ιδρύθηκαν νέες πόλεις που εξελίχθηκαν σε κέντρα πολιτισμού.

4. Εξερευνήθηκαν πολλές περιοχές.

5. Στην εκστρατεία συμμετείχαν φιλόσοφοι & ερευνητές.

4. α) Απάντηση

(μον. 6)

Η Πανελλήνια Ιδέα ήταν η άποψη ότι όλοι οι Έλληνες μπορούν να ενωθούν κάτω από ένα βασίλειο και να αντιμετωπίσουν έτσι τους Πέρσες. (4 μον)

Ο Γοργίας (2 μον.)

4. β) Απάντηση

(μον. 6)

Ο Ισοκράτης (2 μον)

α) Ευαγόρας, βασιλιάς της Κύπρου (Σαλαμίνα) (β) Ιάσωνας, τύραννος της Μαγνησίας (γ)

Διόνυσος ο Α΄ τύραννος των Συρακουσών (δ) Φίλιππος ο Β΄ της Μακεδονίας, ε) η Αθήνα.

(2 μονάδες για κάθε ένα από δύο από τα πιο πάνω)

4 γ) Απάντηση

(μον. 3)

1. Ο Φίλιππος της Μακεδονίας με το Συνέδριο της Κορίνθου
 2. Μέγας Αλέξανδρος με την ένωση των Ελλήνων και την εκστρατεία του.
- (1.5 ο βασιλιάς, ένας εκ των δύο και 1.5 η αντίστοιχη εξήγηση)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 μονάδες)

Να απαντήσετε **ΜΟΝΟ** σε **ΕΝΑ (1)** από τα δύο (2) πιο κάτω ζητήματα. (Κάθε ζήτημα βαθμολογείται με 35 μονάδες)

Ζήτημα Πρώτο

1 α)

(μον. 8)

Απάντηση (4 + 4 μον για δύο από τα πιο κάτω)

- α) σχέσεις με άλλα βασίλεια και την Αθήνα
- β) εξυγίανε τους πολιτικούς θεσμούς και τον κρατικό μηχανισμό,
- γ) αναζωογόνησε την εμπορική και οικονομική δραστηριότητα
- δ) προήγαγε μεθοδικά τις τέχνες και τα γράμματα, χρήση ελληνικού αλφαβήτου

1. β)

(μον. 6)

Απάντηση (3 + 3 για δύο από τις πιο κάτω)

- α) έκοψε χρυσά νομίσματα
- β) αναζωογόνησε την εμπορική και οικονομική δραστηριότητα με την κατασκευή του λιμανιού της Σαλαμίνας
- γ) αναπροσανατόλισε τις εμπορικές και διπλωματικές σχέσεις της Κύπρου προς το αιγαιακό και δυτικομεσογειακό κόσμο,

2. α)

(μον. 2)

Η γυναίκα είχε σημαντική θέση στην οικογένεια και τη θρησκεία. Ήταν σύμβολο γονιμότητας και ταυτιζόταν με τη γονιμότητα της γης.

2. β) Απάντηση (1 μον για κάθε ένα από τα πιο κάτω. Σύνολο 4)

(μον. 4)

- 1) Κυρίαρχο ρόλο είχε στη μινωική θεολογία μια γυναικεία θεότητα (η γυναίκα) ,
- 2) ταυτίζεται με τη θεά της γονιμότητας.
- 3) Δίπλα της υπήρχε ένας μικρός θεός.
- 4) Ιερό ζώο ήταν ο ταύρος
- 5) σύμβολα: ιερά τα κέρατα του ταύρου
- 6) σύμβολα: διπλός πέλεκυς.
- 7) Τους θεούς λάτρευαν στην ύπαιθρο, σε κορυφές των βουνών ή σε ιδιαίτερους χώρους στα ανάκτορα. Ναούς δεν οικοδομούσαν.
- 8) ταυροκαθάψια (αγώνισμα που ήταν θρησκευτική τελετή).
- 7) φίδια (ιερά)

2. γ) Απάντηση: Ταυροκαθάψια

(μον. 2)

3 α)

(μον. 4)

Απάντηση (μον 2 + 2)

Οι δύο βασικές αρχές (επιδιώξεις) της πολιτικής του Κίμωνα ήταν:

- α) η συνέχιση του πολέμου εναντίον της Περσίας
- β) η διατήρηση των καλών σχέσεων με τους Λακεδαιμονίους.

3. β)

(μον. 6)

Απάντηση (μον 3 + 3)

- 1) αναβλήθηκε η ρήξη ανάμεσα στην Αθήνα και την Σπάρτη
- 2) βοήθησε την Αθηναϊκή Συμμαχία να δυναμώσει
- 3) δεν επέτρεψε στους Πέρσες να αναμειχθούν στα ελληνικά πράγματα.
- 4) θα μπορούσαν με αυτό τον τρόπο οι Έλληνες να κρατήσουν μακριά τους Πέρσες
- 5) Μπορούσαν οι Έλληνες να κυριαρχήσουν στο Αιγαίο και την ανατολική Μεσόγειο.

γ)

(μον. 3)

Ο Κίμωνας ήρθε στην Κύπρο δύο φορές. Τη δεύτερη φορά ήρθε για να ελευθερώσει το νησί αλλά πέθανε στα ανοικτά του Κιτίου. Ο θάνατος του κρατήθηκε μυστικός για να μη χάσει το ηθικό του ο αθηναϊκός στόλος ο οποίος μετά από λίγες μέρες νίκησε. Όταν έγινε γνωστό ότι ήταν νεκρός από πριν δημιουργήθηκε η φράση «και νεκρός ενίκα»

Ζήτημα Δεύτερο

1. α)

(μον. 4)

Αθηναϊκή Συμμαχία, Κλασική εποχή (2 + 2 μον.)

1. β) (2 μον. για κάθε ένα από τα πιο κάτω σημεία)

(μον. 8)

- 1) Αρχικά η Συμμαχία εξυπηρετούσε τον στόχο της ενωμένης προσπάθειας των Ελλήνων για ασφάλεια στο Αιγαίο.
- 2) Είχε σκοπό την προστασία των Ελλήνων της Μ. Ασίας από την κατακτητική βουλιμία των Περσών
- 3) Οι πιο μεγάλες πολιτείες ήταν υποχρεωμένες να δίνουν πολεμικά πλοία. Όσες πάλι δεν διέθεταν στόλο, κατέθεταν «φόρους» στο συμμαχικό ταμείο.
- 4) Στη συνέχεια η Αθηναϊκή Συμμαχία έγινε Αθηναϊκή Ηγεμονία και η Αθήνα δυνάστευε τους συμμάχους της.

2

(μον. 10)

Απάντηση (μον 2.5 για κάθε σημείο. Το 5 υποχρεωτικά. Τυχόν αναφορά των άλλων χωρίς το «ραx mīnoica» ή το «Μινωική Ειρήνη» χάνει 1 μονάδα.

- 1) λόγω της επίκαιρης θέσης του έχει όλες τις προϋποθέσεις για να κυριαρχεί στον ελληνικό κόσμο·
- 2) γιατί ελέγχει όλη τη θάλασσα στις ακτές της οποίας όλοι σχεδόν οι Έλληνες έχουν εγκατασταθεί.
- 3) γιατί το ένα μέρος της βρίσκεται κοντά στην Πελοπόννησο και το άλλο κοντά στην Ασία.
- 4) την περίοδο εκείνη δεν υπήρχε άλλη δύναμη στη Μεσόγειο ώστε να συγκρουστεί για εμπορικά ή άλλα συμφέροντα με την Κρήτη.
- 5) Για το λόγο αυτό ο Μίνωας κατόρθωσε ν' αποκτήσει τη θαλασσοκρατία (ραx mīnoica) (αναφορά στο ραx mīnoica ή Μινωική Ειρήνη παίρνει το 2.5. Χωρίς αναφορά στο παίρνει 1.5)

3 α)

(μον. 5)

Απάντηση (Πέντε οποιαδήποτε σημεία από τα πιο κάτω -με διευκρίνιση τι είναι στόχος και τι ενέργεια- παίρνουν 5 μον.)

Στόχοι ήταν:

- 1) η ένωση όλων των βασιλείων της Κύπρου κάτω από το δικό του σκήπτρο
- 2) η απελευθέρωση από τους Πέρσες.

Ενέργειες:

- 1) Εκθρόνιση του αδερφού του (Γόργου) και ανάληψη εξουσίας
- 2) Ένωση όλων των κυπριακών βασιλείων
- 3) Συμμαχία με Ιώνες.
- 4) Επανάσταση εναντίον των Περσών.

β)

(μον. 8)

Απάντηση (2 μον. για κάθε συνέπεια)

Συνέπειες:

- 1) Θάνατος Ονήσιλου (και θάνατος Αριστόκυπρου)
- 2) Καταστροφή κυπριακών πόλεων (Σόλοι, Παλαίπαφος κ.α.)
- 3) Αντικατάσταση φιλελλήνων βασιλιάδων από περσόφιλους δυνάστες.
- 4) Παραχώρηση στρατιωτικών δυνάμεων στους Πέρσες. (Οι Κύπριοι πολεμούν εναντίον των Ελλήνων στην εκστρατεία του Ξέρξη (Περσικοί πόλεμοι).
5. Εχθρικό κλίμα ανάμεσα σε Κύπριους και Φοίνικες. Οι Πέρσες έδωσαν στους Φοίνικες ανώτατα αξιώματα εφαρμόζοντας με τον τρόπο αυτό την πολιτική «διαίρει και βασίλευε».